

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Villa Delvaux met park

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed | Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Villa Delvaux met park

Titel:	Villa Delvaux met park
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Tienen
Deelgemeente:	Vissenaken
Bron:	Schepping: 2013-08-07 Bijwerken: 2018-10-10 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134237
Coördinaten:	Breedte: 4.93215093961 Lengte: 50.8254464188

Primaire tekst

Neoclassicistische villa van 1837 omgeven door landschappelijk park, oorspronkelijk 70 are, in de jaren 1920 uitgebreid met 1 hectare.

De Tiense notaris Théodore Delvaux (in feite Jean Joseph Théodore Delvaux, notaris te Tienen van 1801 tot 1866) liet rond 1837 op het Crabaenveld, op de grens met Tienen, een buitenverblijf bouwen – een bescheiden maar elegante, classicistische villa met een vierkant grondplan. Die telde vier bij vier traveeën (behalve aan de noordzijde waar er slechts drie zijn), twee bouwlagen onder een laag tentdak, was witgepleisterd met imitatie van voegen en hoekkettingen, met boogvensters in de bovenverdieping en rechthoekige vensters beneden. De spiegels met keramiektegels onder de vensterdorpels van de bovenverdieping werden waarschijnlijk bij latere verbouwingen toegevoegd, mogelijk in 1910, toen het gebouw werd aangedikt met een tweelaagse aanbouw met een gelijkvloerse loggia met een plat dak aan de westzijde, en een kleine uitbouw met de nieuwe hoofdingang tegen de middentravee van de noordgevel. Het koetshuis dat in 1873 was toegevoegd door de opvolger van notaris Delvaux, Eugène Swinnen, eveneens notaris te Tienen, werd toen ook uitgebreid en heropgesmukt.

Delvaux liet het omringende perceel van 70 are aanleggen als lusthof, volgens een veel voorkomend concept: een lichtjes concave, open ruimte, omgeven door een gordel van bomen, waarlangs een wandelpad loopt. Het heuveltje in de zuidoostelijke hoek, momenteel een achthoekig betegeld terras, werd met de uitgeschulpte grond opgeworpen; vermoedelijk stond hierop een paviljoen of een prieel met uitzicht over de aanpalende kouters en de torens van Tienen op de achtergrond. Drie witte paardenkastanjes (*Aesculus hippocastanum*) zijn de enige overblijfsels van de oorspronkelijke bomengordel, maar veelvuldige opslag van iep, soms bonte Engelse iep (*Ulmus procera* 'Argenteovariegata'), zou kunnen wijzen op het belang van iepen in de oorspronkelijke beplanting tot het uitbreken van de iepenziekte in de jaren 1920. Het merendeel van de bomen – Amerikaanse tulpenboom (*Liriodendron tulipifera*), Amerikaanse gleditsia (*Gleditsia triacanthos*), gewone plataan (*Platanus x hispanica*), mammoetboom (*Sequoiadendron giganteum*), reuzenlevensboom (*Thuja plicata*), zwarte walnoot (*Juglans nigra*), hangende zilverlinde (*Tilia petiolaris*), Ierse taxus (*Taxus baccata* 'Fastigiata') – dateert van na de Eerste Wereldoorlog. Het landleven was voor Delvaux en zijn opvolgers duidelijk bijzaak: geen spoor van moestuin, boomgaard of andere nutsfunctie – althans volgens het kadaster. Opslag van kerspruim (*Prunus cerasifera*), vaak gebruikt als onderstam, zou een relict kunnen zijn van verdwenen fruitbomen.

Na de Eerste Wereldoorlog – onder het eigenaarschap van notaris Gustaaf Swinnen of zijn opvolger Julien Bergé, algemeen beheerder bij de Tiense Suikerrafinaderij – werd het park in noordelijke richting uitgebreid met bijna één hectare. Deze uitbreiding werd opgevat als spiegelbeeld van de oorspronkelijke tuin: een open vlakte omringd door bomen – gewone en Noorse

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Villa Delvaux met park

esdoorn (*Acer pseudoplatanus*, *A. platanoides*), witte paardenkastanje, gewone plataan, Amerikaanse eik (*Quercus rubra*), bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea'), hangende zilverlinde, gewone robinia (*Robinia pseudoacacia*), veldesdoorn (*Acer campestre*)... – en een rondweg die een '8' beschrijft. De stafkaart van 1930 geeft de nieuwe situatie weer, die grosso modo bewaard bleef.

Merkwaardige bomen (opname 21 augustus 2001)

Het cijfer in vet geeft de stamomtrek in centimeters weer. De omtrek wordt standaard gemeten op 150cm hoogte.

- 1. witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*) **388**
- 43. witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*) **415**

Auteur: Deneef, Roger

Datum: 2008

Titel Text: Park bij villa Delvaux

Grafische documenten

Cahier16_Villa_Delvaux_01 (Deneef, Roger, 01-01-2001, ©Vlaamse Gemeenschap)

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Villa Delvaux met park

Cahier16_Villa_Delvaux_02 (Deneef, Roger, 01-01-2001, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oudste kadastrale legger 212 Vissenaken, art. 345.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oude kadastrale legger 212A Vissenaken, art. 1667 nr. 1.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschets Vissenaken 1837 nr. 32 en 1874 nr. 7.

KEMPENEERS P., *Thuis in Thienen (I)*, Tienen, uitg. P. Kempeneers, 1999, p. 14.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121583>

Beknopte karakterisering

Datering: derde kwart 19de eeuw, interbellum, tweede kwart 19de eeuw

Typologie: koetshuizen, private parken, tuin- en parkbeplantingen, villa's (bouwkundig erfgoed)